

Landbruks- og matdepartementet
postmottak@lmd.dep.no

Att.: Cathrine Steinland

Dato: 11.08.2014
Ref.: IHG/ESO
Deres dato: 27.06.2014
Deres ref.: 13/1603

HØRING – FORSLAG TIL ENDRING AV MATLOVEN

TINE SA viser til høringsbrev fra Landbruks- og matdepartementet med forslag til endring av lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven), datert 27. juni 2014 med høringsfrist 11. august 2014.

TINE støtter Regjeringens initiativ til å forbedre organiseringen av Mattilsynet. TINE mener for øvrig det er fornuftig å avvente den foreslåtte endringen i matlovens virkemidler som gjelder overtredelsesgebyr, inntil man ser effektene av organisasjonsendringen. Videre følger TINEs merknader til de enkelte endringsforslagene i høringsnotatet.

1. Fjerning av matlovens binding av antall nivåer i Mattilsynet (§ 23 første ledd)

Mattilsynet er i dag organisert i tre forvaltningsnivåer, hvilket er lovfestet i matloven. Mattilsynet ønsker å endre organisasjonsmodellen fra tre til to forvaltningsnivåer som kan føre tilsyn og fatte vedtak for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av matloven.

TINE stiller seg positiv til endringens formål om å tilrettelegge for en enklere, mer enhetlig og effektiv forvaltning av Mattilsynet, og vil med dette høringssvaret vise sin støtte til lovforslaget. Å redusere forvaltningen til to nivåer vil bedre samhandlingen i det utøvende leddet. Et mer enhetlig tilsyn vil bidra til å øke tilliten til Mattilsynet og vil bedre samarbeidet mellom tilsyn og virksomhet.

Videre er det positivt at ny organisering legger til rette for enhetlig behandling av klagesaker over hele landet. At alle klagesaker med endringsforslaget vil behandles ved en instans (hovedkontoret), i stedet for ved åtte regionkontorer, anses som helt nødvendig. Det er viktig at Mattilsynet er enhetlig i møtet med brukerne for å skape forutsigbarhet for virksomhetene.

Utover dette er det positivt at Mattilsynet legger opp til å utvikle mer veiledningsmaterieill til det EØS-tilpassede regelverket, slik at det blir mer tilgjengelig for brukerne.

TINE har ingen innvendinger til den foreslåtte lovteksten.

2. Behov for nye virkemidler

2.1 Overtredelsesgebyr (§ 26a)

Mattilsynet har sett behov for å kunne rette sanksjoner mot overtredelser som har funnet sted. Høringsforslaget åpner derfor for å gi Mattilsynet mulighet til å ilegge overtredelsesgebyr ved uaktsomme eller forsettlige overtredelser av matloven.

TINE støtter Mattilsynets ønske om å oppnå en mer effektiv regelverksoppfølging, som også vil kunne bidra til bedre etterlevelse av matloven.

TINE mener likevel at en bestemmelse om overtredelsesgebyr reiser en rekke spørsmål som ikke er tilstrekkelig utredet i høringsnotatet. Disse spørsmålene må utredes for å sikre at overtredelsesgebyr vil være det riktige virkemiddelet. I tillegg bør en bestemmelse om overtredelsesgebyr ikke innføres før de foreslåtte endringene i Mattilsynets organisasjon er gjennomført og implementert. På den måten gis det sikkerhet for at en bestemmelse om overtredelsesgebyr anvendes på en enhetlig og forutberegnelig måte.

Departementet forutsetter at overtredelsesgebyr primært anvendes i tilfeller der overtredelsene er enkle å vurdere. Det går ikke frem av høringsnotat når en overtredelse vil være enkel å vurdere. Slik bestemmelsen om overtredelsesgebyr er tenkt praktisert, innebærer det en betydelig usikkerhet for virksomheter og private. I praksis vil det være opp til hver enkelt saksbehandler å vurdere om en overtredelse har funnet sted og om overtredelsen er av en slik enkel karakter at overtredelsesgebyr er riktig virkemiddel.

TINE mener at det bør gå tydelig frem av lovteksten når det er adgang til å ilegge overtredelsesgebyr. TINE viser i den forbindelse til akvakulturloven § 30, 1. og 2. ledd som er inntatt nedenfor. Akvakulturloven § 30 lister opp en rekke momenter som det skal legges vekt på ved avgjørelsen av om foretaket skal ilegges overtredelsesgebyr. I forskrift av 20.12.2013 nr. 1675 om reaksjoner, sanksjoner med mer ved overtredelse av akvakulturloven § 7 er i tillegg Fiskeridirektoratets adgang til å ilegge overtredelsesgebyr begrenset til overtredelse av nærmere angitte bestemmelser.

Akvakulturloven § 30, 1. og 2. ledd

Et foretak kan ilegges overtredelsesgebyr dersom foretaket eller noen som har handlet på foretakets vegne overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av loven. Dette gjelder selv om ansvaret for overtredelsen ikke kan rettes mot noen enkeltperson.

Ved avgjørelsen av om foretaket skal ilegges overtredelsesgebyr og ved utmålingen av gebyret kan det særlig legges vekt på:

- a) overtredelsesgebyrets preventive virkning,
- b) overtredelsens grovhet,
- c) om foretaket ved internkontroll, retningslinjer, instruksjon, opplæring eller andre tiltak kunne ha forebygget overtredelsen,
- d) om overtredelsen er begått for å fremme foretakets interesser,
- e) om foretaket har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen,

- f) foretakets økonomiske evne,
- g) om det foreligger gjentakelse,
- h) hvilke tiltak som er iverksatt for å forebygge eller avbøte virkningene av overtredelsen og
- i) om overtredelsen innebærer fare for eller har ført til alvorlig eller uopprettelig miljøskade.

Departementet foreslår at overtredelsesgebyr, på samme måte som i dyrevelferdsloven, kan ilegges både overfor virksomheter, de som utfører arbeid på vegne av virksomheter og også mot private. Departementet gir ikke en nærmere begrunnelse for hvorfor overtredelsesgebyr skal kunne ilegges også overfor private. Akvakulturlovens bestemmelse om overtredelsesgebyr retter seg til sammenligning kun mot foretak. På samme måte kan det ved overtredelse av konkurranseloven kun gis overtredelsesgebyr overfor foretak og ikke private. TINE vil oppfordre departementet til å utrede dette spørsmålet nærmere før det foreslås en bestemmelse om overtredelsesgebyr overfor private.

Dersom det innføres en bestemmelse om overtredelsesgebyr i matloven innebærer det et tosporet sanksjonssystem, dvs. at Mattilsynet og påtalemyndigheten vil ha parallell kompetanse. Departementet viser i høringsnotatet til at dobbeltstraffproblematikken kan unngås ved at forvaltningen ved bruk av gebyret tar hensyn til at overtrederen bør slippe gjentatt forfølgning for samme forhold og at dette kan reguleres nærmere i forskrift til bestemmelsen. TINE vil påpeke at en sak likevel i prinsippet kan etterforskes samtidig i begge spor, ved at påtalemyndigheten innleder strafferettslig forfølgning selv om saken behandles av Mattilsynet. Det er derfor viktig å utrede konsekvensene av dette før det foreslås en bestemmelse om overtredelsesgebyr. I tillegg går det ikke frem av hverken høringsnotatet eller forslag til ny lovtekst hvilke beviskrav som skal gjelde for å kunne ilegge overtredelsesgebyr.

Den foreslåtte organisasjonsendringen i Mattilsynet legger til rette for økt faglig samarbeid og kompetanseutnyttelse i det utøvende leddet, noe som vil bidra til en mer enhetlig håndtering ved overtredelser av matloven. Det vil ta tid før en slik omorganisering er gjennomført. TINE mener derfor at en bestemmelse om overtredelsesgebyr ikke bør innføres før omorganiseringen av Mattilsynet er gjennomført og godt implementert.

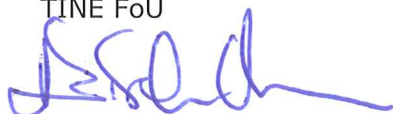
2.2 Gebyr rettet mot private (§ 21 første ledd)

TINE har ingen innvendinger til den foreslåtte endringen.

2.3 Virksomhetskarantene (§ 25 annet ledd)

TINE har ingen innvendinger til den foreslåtte endringen.

Med vennlig hilsen
TINE FoU

Eirik Selmer-Olsen
Konserndirektør
TINE FoU